

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ Thai PBS Verify Youth Camp: ปั่นนักคิดพิชิตข่าวลวง Gen 1

วันศุกร์ที่ 8 - วันอาทิตย์ที่ 10 สิงหาคม 2568

ณ ศูนย์ประชุมอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

1. หลักการและเหตุผล

ในยุคที่ข้อมูลจำนวนมากไหลเวียนอย่างรวดเร็วผ่านสื่อดิจิทัล การรู้เท่าทันสื่อและมีทักษะในการตรวจสอบข้อเท็จจริง (fact-checking) กลายเป็นทักษะสำคัญที่เยาวชนควรมีเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของข่าวปลอม ข้อมูลบิดเบือน หรือการบิดเบือนความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียน ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกฝังความคิดและทักษะที่ส่งผลกระทบต่ออนาคต โครงการ Thai PBS Verify Youth Camp จึงมุ่งหวังที่จะพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะในการตรวจสอบข้อเท็จจริง รู้เท่าทันข้อมูล ข่าวสาร และสามารถเป็นกระบอกเสียงที่มีพลังในโรงเรียนและชุมชน ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบค่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นอย่างเป็นระบบ โดยมีเครือข่ายโรงเรียนและผู้ปกครองร่วมเป็นพลังสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 สร้างทักษะการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรู้เท่าทันสื่อ ให้แก่นักเรียนมัธยมปลาย
- 2.2 เพิ่มความตระหนักถึงภัยของข่าวลวง และผลกระทบต่องสังคม
- 2.3 ส่งเสริมให้เยาวชนเป็นพลังพลเมือง ที่สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่และตรวจสอบข่าวสารในชุมชนและโรงเรียน
- 2.4 สร้างเครือข่ายเยาวชนผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อร่วมกันรับมือกับปัญหาข่าวปลอมในสังคม
- 2.5 เพื่อส่งเสริมบริการ Thai PBS Verify ให้เข้าถึงและเป็นที่จดจำในกลุ่มเป้าหมายคนรุ่นใหม่ และเกิดการบอกต่อ
- 2.6 เพื่อและยกระดับภาพลักษณ์ของไทยพีบีเอสของการเป็นสื่อสาธารณะที่สร้าง “พลเมืองดิจิทัล” และสร้างคุณค่าต่อสังคม

3. ระยะเวลาดำเนินโครงการ วัน/เวลา/สถานที่

จัดกิจกรรมค่าย 3 วัน 2 คืน

วันที่ 8 สิงหาคม 2568	- พิธีเปิด ณ ไทยพีบีเอส ถ.วิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ - ลงพื้นที่เยี่ยมชมศึกษาดูงานรัฐสภา พร้อมทำกิจกรรม “ล่าความจริงในสภา – The Parliament Fact Quest”
วันเสาร์ที่ 9 - วันอาทิตย์ที่ 10 สิงหาคม 2568	อบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ศูนย์ประชุมอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

4. ผู้เข้าร่วมอบรม

นักเรียนมัธยมปลาย (ระดับชั้น ม.4 – ม.6) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

5. จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม

จำนวน 15 ทีม ทีมละ 3 คนภายใต้สังกัดโรงเรียนเดียวกัน รวมผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 45 คน

6. หลักเกณฑ์และคุณสมบัติในการคัดเลือกผู้เข้าอบรม

- 6.1 เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) ปีการศึกษา 2568
- 6.2 มีความสนใจในด้านสื่อสารมวลชน การตรวจสอบข้อเท็จจริง การรู้เท่าทันสื่อ หรือการผลิตสื่อ
- 6.3 ได้รับการเสนอชื่อจากโรงเรียน (ทีมละ 3 คน)
- 6.4 มีครูที่ปรึกษาจากโรงเรียนร่วมดูแลและประสานงานตลอดโครงการ
- 6.5 สามารถเข้าร่วมกิจกรรมค่ายได้ครบตลอดระยะเวลา 3 วัน 2 คืน
- 6.6 จัดทำคลิปสั้นตรวจสอบข้อเท็จจริง โรงเรียนละอย่างน้อย 1 ชิ้น ความยาว 1-3 นาที ภายใน 2 สัปดาห์ หลังจบค่าย
- 6.7 เกณฑ์การคัดเลือก (สำหรับคณะกรรมการ/ผู้จัดโครงการ)

เกณฑ์	รายละเอียด	คะแนนเต็ม
ความสนใจในด้านการรู้เท่าทันสื่อและข่าวปลอม	พิจารณาจากแบบฟอร์มใบสมัคร/เรียงความ/คลิปแนะนำตัว	30
ความสามารถในการทำงานเป็นทีม	พิจารณาจากผลงานกลุ่มในอดีตหรือคำแนะนำจากครู	20
ทักษะการสื่อสาร/การเล่าเรื่อง	พิจารณาจากคลิปแนะนำตัวหรือกิจกรรมในโรงเรียน	30
ความตั้งใจและแรงบันดาลใจ	พิจารณาจากคำอธิบายเหตุผลในการสมัคร	20

6.8 เอกสารประกอบการสมัคร

- กรอกแบบฟอร์มสมัครเข้าร่วมโครงการ (ทีมละ 1 ชุด) www.thaipbs.or.th/RegisterVerifyCamp
- คลิปแนะนำตัวทีม ความยาวไม่เกิน 3 นาที
- หนังสือรับรองจากโรงเรียน (ลงนามโดยผู้อำนวยการ/ครูที่ปรึกษา)
- สำเนาบัตรนักเรียนหรือบัตรประชาชน (ไม่หมดอายุ)
- ประกาศรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกผ่านเว็บไซต์ Thai PBS Verify www.thaipbs.or.th/VerifyYouthCamp2025 และช่องทาง Social Media @ThaiPBSVerify
- ผู้ได้รับคัดเลือกจะต้องยืนยันสิทธิ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ไม่เกิน 3 วันหลังประกาศผล) หากไม่ยืนยันสิทธิ์ตามกำหนด จะถือว่าสละสิทธิ์ และเรียกทีมสำรองตามลำดับคะแนน

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ได้เยาวชนที่มีทักษะการตรวจสอบข้อเท็จจริง จำนวน 45 คน ในฐานะ "Thai PBS Verify Youth"
- 7.2 ได้ผลงานคลิปข่าว หรือชิ้นงานสื่อจากฝีมือเยาวชน ที่เผยแพร่ได้จริงในช่องทางออนไลน์
- 7.3 เกิดเครือข่ายโรงเรียน-ชุมชน-ครอบครัว ที่ตื่นตัวเรื่องเท่าทันข้อมูลข่าวสาร
- 7.4 เยาวชนสามารถนำความรู้ไปขยายผลในโรงเรียนและชุมชนต่อได้

8. รูปแบบกิจกรรม

กิจกรรมเน้นการเรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วม (Participatory Learning) และการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) โดยมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาทักษะสื่อสารมวลชน และการตรวจสอบข้อเท็จจริง

- วันที่ 1: เปิดโลกนักสืบข่าว – ลงพื้นที่รัฐสภา ทำกิจกรรม “ล่าความจริงในสภา – The Parliament Fact Quest”

- วันที่ 2: ปั่นนักร้อง
- วันที่ 3: เสียงเยาวชน

9. กำหนดการ

วันศุกร์ที่ 8 สิงหาคม 2568 : Day 1 - เปิดโลกนักสืบข่าว

08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน และนัดพบผู้ร่วมอบรมที่ไทยพีบีเอส ถ.วิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ
08.30 – 08.45 น.	พิธีเปิดค่าย โดย วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ ผอ. ส.ส.ท.
08.45 – 09.15 น.	“First Meet, First Mission” รู้จักพี่ รู้ใจเพื่อน พร้อมลุยภารกิจสุดมันวันนี้ เปิดตัวพี่เลี้ยงประจำกลุ่มและภารกิจวันนี้ พร้อมกิจกรรมกระชับสัมพันธ์
09.15 – 10.15 น.	Workshop Verify Sandbox: ห้องข่าวจำลอง รู้เท่าทันแบบมืออาชีพ เรียนรู้โครงสร้างการทำงานจริง พร้อมฝึกคิดแบบนักตรวจสอบข่าว โดย คณิศ บุญยพานิช บรรณาธิการบริหารด้านข่าวสืบสวน ไทยพีบีเอส
10.15 – 11.15 น.	Workshop Shoot Smart: มือถือเครื่องเดียว เอาอยู่ทุกข้อ เรียนรู้เทคนิคการถ่ายภาพด้วยมือถือให้ปังแบบมือโปร โดย กุลพัฒน์ จันทรไกรลาส Producer, Thai PBS World
11.15 – 12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
12.00 – 13.00 น.	ออกเดินทางไปยังรัฐสภา – ฝึกปฏิบัติการเก็บข้อมูลจริงจากแหล่งข่าว
13.00 – 16.30 น.	ล่าความจริงในสภา – The Parliament Fact Quest โดย รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษมและทีม
16.30 – 17.30 น.	ออกเดินทางไปยัง ศูนย์ประชุมอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 19.30 น.	Newsroom Sync: สรุปข่าว สานแผน “อัปเดตทุกมุมมอง พร้อมก้าวต่อไปในทิศทางเดียวกัน” โดย รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม และทีม Thai PBS Verify
19.30 – 20.30 น.	Energy Connect: สนุกนี้มีใจให้ทีม เกมไม่ใช่แค่เล่น แต่เชื่อมทุกความรู้สึก โดย รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษมและทีม
20.30 น.	กลับที่พัก และพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันเสาร์ที่ 9 สิงหาคม 2568 : Day 2 - ปั่นนักเล่าเรื่อง

- 08.00 – 09.00 น. รับประทานอาหารเช้า
- 09.00 – 10.00 น. Workshop **“Fake Hunter: นักล่าข่าวปลอม”**
“ไม่หลง ไม่แชร์มั่ว เพราะเราคือ Fake Hunter!” ในรูปแบบเกม
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักชนิดของข่าวข้อมูลเท็จแบบเข้าใจง่าย
โดย รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษมและทีม
- 10.00 – 10.15 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.15 – 12.00 น. Workshop **Content Creator รู้เท่าทัน: ใช้ TikTok ให้เกิดพลัง**
เป็นครีเอเตอร์ยุคใหม่ ต้องไม่เป็นเครื่องมือข่าวปลอม โดยพรสุรีย์ เทียรบุญเลิศรัตน์
TikTok Content Operations - SEA Publisher Partnership
- 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 14.30 น. Workshop **Factcheck Lab: ห้องทดลองข่าวจริง**
“เสริมพลังการรู้เท่าทัน ด้วยเครื่องมือตรวจสอบข่าวอย่างมืออาชีพ”
ทำความเข้าใจประเภทของข่าวลวงออนไลน์ (ตัวหนังสือ รูปภาพ และ AI) และการใช้เครื่องมือ
Search engine ตรวจสอบสื่อเหล่านั้น โดย ธนภณ เรามานะชัย Media Consultant
- 14.30 – 14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 14.45 – 16.15 น. Workshop **Factcheck Lab: ห้องทดลองข่าวจริง (ต่อ)**
“เสริมพลังการรู้เท่าทัน ด้วยเครื่องมือตรวจสอบข่าวอย่างมืออาชีพ”
โดยคุณธนภณ เรามานะชัย Media Consultant
- 16.15 – 18.00 น. Workshop **Edit Express: ตัดไว โดนใจคนดู**
“เข้าใจหลักการตัดต่อ พร้อมเทคนิคเพิ่มพลังให้คลิปในพริบตา”
โดยคุณกุลพัฒน์ จันทร์ไกรลาส Producer, Thai PBS World
- 18.00 – 19.00 น. รับประทานอาหารเย็น
- 19.00 – 20.30 น. Workshop **Edit Express: ตัดไว โดนใจคนดู (ต่อ)**
“เข้าใจหลักการตัดต่อ พร้อมเทคนิคเพิ่มพลังให้คลิปในพริบตา”
โดยคุณกุลพัฒน์ จันทร์ไกรลาส Producer, Thai PBS World
- 20.30 – 21.00 น. **Newsroom Sync: สรุปรายข่าว สานฝัน**
“อัปเดตทุกมุมมอง พร้อมก้าวต่อไปในทิศทางเดียวกัน”
โดย รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม และทีม ThaiPBS Verify และพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันอาทิตย์ที่ 10 สิงหาคม 2568 : Day 3 – เสี่ยงเยาวชน

- 08.00 – 09.00 น. รับประทานอาหารเช้า
- 09.30 – 10.30 น. **สองวันในค่าย กับบทเรียนที่มากกว่าความรู้**
ถอดบทเรียน โดย รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษมและทีม
- 10.30 – 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45 – 12.00 น. **“จากนักเรียน...สู่ นัก Fact Checker รุ่นใหม่”**
“ค่ายจบ...แต่งงานของนัก Fact Checker เพิ่งเริ่ม”
หลังจากเข้าร่วมค่ายและเรียนรู้ทักษะการรู้เท่าทันสื่อและการตรวจสอบข้อมูลเท็จ แต่ละทีมกลับไปลงมือสร้างสรรค์ผลงานจริง ภายใต้ภารกิจ: ผลิตคลิปวิดีโอแนะนำเสนอสร้างสรรค์ รมรงค์เรื่อง “การรู้เท่าทันข้อมูลเท็จ” เพื่อสื่อสารกับเพื่อนในโรงเรียน หรือชุมชนรอบตัว
ให้เกิดการตระหนักและเข้าใจ “เปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นพื้นที่รู้เท่าทันข่าวปลอม ด้วยพลังของคุณ” เมื่อการรู้เท่าทันไม่ใช่แค่ทักษะ แต่คือภารกิจเพื่อสังคม โดย รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม
- 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 15.00 น. **Showcase: คลิปนี้ใครว่าใช่?**
เวทีของคนกล้าคิด กล้าทำ และพร้อมพัฒนา
นำเสนอผลงานแต่ละทีมในรูปแบบคลิปวิดีโอสั้น / ให้คำแนะนำโดย
- กุลพัฒน์ จันทน์ไกรลาส Producer, Thai PBS World
 - กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการสำนักสื่อดิจิทัล Thai PBS
 - รศ. ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ม.ธรรมศาสตร์
 - สุภิญญา กลางณรงค์ ผู้ร่วมก่อตั้งภาคีโคแฟค (ประเทศไทย) (COFACT Thailand)
- 15.15 – 15.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.30 – 16.00 น. พิธีมอบเกียรติบัตร และปิดการอบรม
โดยคุณกนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการสำนักสื่อดิจิทัล ไทยพีบีเอส
- 16.00 – 17.00 น. เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

10. ผู้รับผิดชอบโครงการ

Thai PBS Verify, และที่ปรึกษาโครงการ